

הדף היומי בבלי: מסכת קידושין דף פ"א
הדף היומי בהלכה: סימן קכ"ח מאמצע סעיף מ"ד 'נהגו' עד אמצע סעיף מ"ה 'והמקרא'
המוסר היומי: שמיה"ל חלק ב' פרק ו' עד 'זהו שאמר'

לוח
לימוד
יומי

הכותב מכתב בימי ספירת העומר

ובראש המכתב כתב את יום הספירה, האם יצא יד"ח ספירת העומר?

עניינא דיומא מהלכות ספירת העומר

התורה על כתיבת דברי תורה, שיש הסוברים [היא דעת השו"ע שם (ס"ג)] שכתובה היא כדיבור כיון שיש בה מעשה, ויש הסוברים שהיא כהרהור, וסיים שם, שלמעשה יש להחמיר שכתובה אינה אלא כהרהור. וכתב הערוך השלחן (כאן, ס"ט) בשם השערי תשובה (כאן, ס"ק א), שאפילו הסוברים שכתובה היא כדיבור אין זה אלא במקום שמטרת הכתיבה היא לגלות מחשבת הלב, אבל במקום שהמצוה היא הדיבור כגון קריאת שמע או תפילה אין הכתיבה אלא כהרהור.

ומשום כך הסופר ספירת העומר בכתיבה לא יצא כלל גם אם כיוון לשם מצוה, וחוזר וסופר בברכה [וראה בשו"ת רעק"א (מהדו"ק סי' ל-לב) שמשמע לא כן].

ומעשה היה (בירור הלכה תנינא או"ח סי' תפט עמ' רלח) שהגרי"י קניבסקי היה צריך לכתוב מכתב בימי הספירה, וכיון שהיתה דרכו לכתוב במכתב את יום הספירה, הקדים וספר ספירת העומר בברכה.

יש להזהר בימי ספירת העומר שלא לומר את יום הספירה, שאם כן לא יוכל לאחר מכן לספור בברכה.

ויש לדון למי שספר בלבו את יום הספירה, האם נחשב שספר ולא יוכל יותר לספור בברכה? בבאור הלכה (סימן תפט ס"א ד"ה מונה והולך) כתב שמי שספר ספירת העומר בלבו, בודאי לא יצא ידי חובת מצות הספירה, שהרי הרהור לאו כדיבור דמי [ואף לדעת הגר"א שצריך לברך ברכת התורה על הרהור בדברי תורה, כתב בביה"ל לעיל (סי' מז ס"ד ד"ה המהרהר) שאין זה משום שהרהור כדיבור, אלא משום שגם הרהור בדברי תורה הוא מצוה, וכלשון הפסוק "והגית בו יומם ולילה"].

נדון מעניין יש בפוסקים במי שספר ספירת העומר על ידי כתיבה, ונפק"מ עצומה למי שכתב מכתב בימי הספירה ובראש המכתב ציין ליום הספירה, האם יצא ידי חובה בזה ולא יוכל לספור אח"כ בברכה?

המשנה ברורה כתב (סי' מז ס"ק ד) לענין ברכת

מתי מברכים ברכת כהנים בצפון ארץ ישראל?

מצוה מן התורה על הכהנים לברך את ישראל בכל יום, ומצוה זו נוהגת גם בזמן הזה. וכן המנהג ברוב המקומות בארץ ישראל ובחלק מהמקומות בחוץ לארץ. וברוב המקומות בחוץ לארץ, וכן בחלק מהקהילות בצפון ארץ ישראל, נהגו שלא לברך ברכת כהנים אלא בתפילת מוסף של יום טוב. ויש מהפוסקים שהורו הן בנוגע לבני חוץ לארץ והן בנוגע לקהילות הנ"ל בצפון ארץ ישראל, שלא ישנו את מנהגם; ויש שהורו כי אף קהילות חדשות הנוסדות שם לא ישנו מהמנהג. [סעיף מד, ס"ק קסד, והגהה לרמ"א; ביאורים ומוספים דרשו, 169 (ו-170)]

מדוע אין מברכים בחוץ לארץ ברכת כהנים בכל יום?

כאמור, מנהג רוב המקומות בחוץ לארץ לברך ברכת כהנים רק בתפילת מוסף של יום טוב. הטעם העיקרי לכך הוא שצריך לברך בשמחה, ובני ישראל בגולה היו טרודים במלאכתם ובפרנסתם, ולא היו שרויים בשמחה הראויה לברכת כהנים אלא בתפילת מוסף של יום טוב, בסמוך לסעודת היום. והראשונים כתבו טעמים נוספים לדבר. ונהגו לברך בחוץ לארץ גם ביום הכיפורים, מפני שיש בו שמחת מחילת עוונות; ויש שנהגו לברך גם בתפילת נעילה, ויש שנהגו לברך גם בתפילת שחרית. [סעיף מד וס"ק קסו; ביאורים ומוספים דרשו, 172]

מדוע פונים הכהנים לשני צדיהם בחלק מהמילים בברכת כהנים?

בשבע מילים מברכת כהנים מפנים הכהנים את פניהם וידיהם לימין ולשמאל, כדי שתתפשט הברכה על כל המתפללים בבית הכנסת, ומאריכים בניגון ההברה האחרונה שלהן. מילים אלו הן: יברכך, וישמרך, אליך, ויחונך, אליך, לך, שלום. ושתי סיבות לבחירה דווקא בהן: 1. כולן - למעט המילה 'לך' - משמשות כמילות סיום לשש הברכות הכלולות בברכת כהנים: יברכך, וישמרך, יאר ה' פניו אליך, ויחונך, ישא ה' פניו אליך, וישם לך שלום. 2. כולן - למעט המילה 'שלום' - נאמרות בלשון נוכח. [סעיף מה וס"ק קסח, קע וקעב; וראה מגן אברהם ס"ק עב ומפרשיו]

אתמול למדנו

- אָבֵל לאחר שבעת ימי האבלות - לדעת השולחן ערוך יברך ברכת כהנים, ולדעת הרמ"א, במקומות שאין מברכים בכל יום, לא יברך עד תום שנים עשר חודש לפטירת אחד מהוריו.
- יש שנהגו שבתפילה המתקיימת ב'בית האָבֵל' אין מברכים ברכת כהנים; ויש שנהגו שהכהנים מברכים אף בבית האבל.
- רופא כהן המעוניין לשמש כרופא בבית חולים, והדבר נצרך לו לפרנסתו - נחלקו הפוסקים באילו תנאים רשאי לעשות כן.

מחר נלמד

- הילד של משפחת כהן מתארח בביתך - האם צריך להגיש לו את מנת האוכל לפני כולם?
- האם מותר לכהן לשמש כ'משב"ק' של אחד מגדולי הדור?
- מתפללים מנחה בתענית ציבור וכבר שקעה החמה - האם מותר לברך ברכת כהנים?